

BELEIDSPLAN 2024-2027

STICHTING
HISTORISCHE KRING IJSSELSTEIN

ONTMOET HISTORISCH IJSSELSTEIN

Inhoudsopgave

Visie	3
Doelstelling	3
Taken	3
Kennis vergaren	
Behoud en beheer	
Kennis verspreiden	
De uitdaging	5
De aanpak	5
Voortzetting succesvolle bestaande activiteiten	5
1. Thema-avonden	
2. Voorjaarswandelingen	
3. Excursie in september	
4. Bijdrage aan de Open Monumentendag	
5. Publicatie van vier afleveringen van het HKIJ-tijdschrift	
6. Uitbreiden website	
7. Beschrijven van beeldmateriaal voor de beeldbank	
8. Social media	
9. Advies en informatie	
10. Kranslegging dodenherdenking	
Plannen en activiteiten	7-9
1. Vrijwilligers	
2. Ontsluiting archiefmateriaal RHC	
3. Samenwerking met het Museum IJsselstein	
4. Meer aandacht voor de buitengebieden	
5. Bijdragen aan het project “Verbeterde binnenstad”	
6. Cursus “Oud-IJsselstein”	
7. Het digitaliseren van het eigen kranten-, video- en audioarchief	
8. Waardestelling na-oorlogse wijken	
9. Opzetten van een 'gidsengilde'	
10. Monumentenbeschrijvingen	
11. Nieuwe omgevingswet	
Bestuurlijke ontwikkeling	11
Huisvesting	11
Vriwilligers	11
Financiën	11

Visie

De stad IJsselstein met omliggend land heeft een interessante economische, culturele en sociale geschiedenis. Het is belangrijk die onder de aandacht te brengen van elke generatie en om waardevolle tastbare overblijfselen daarvan te behouden.

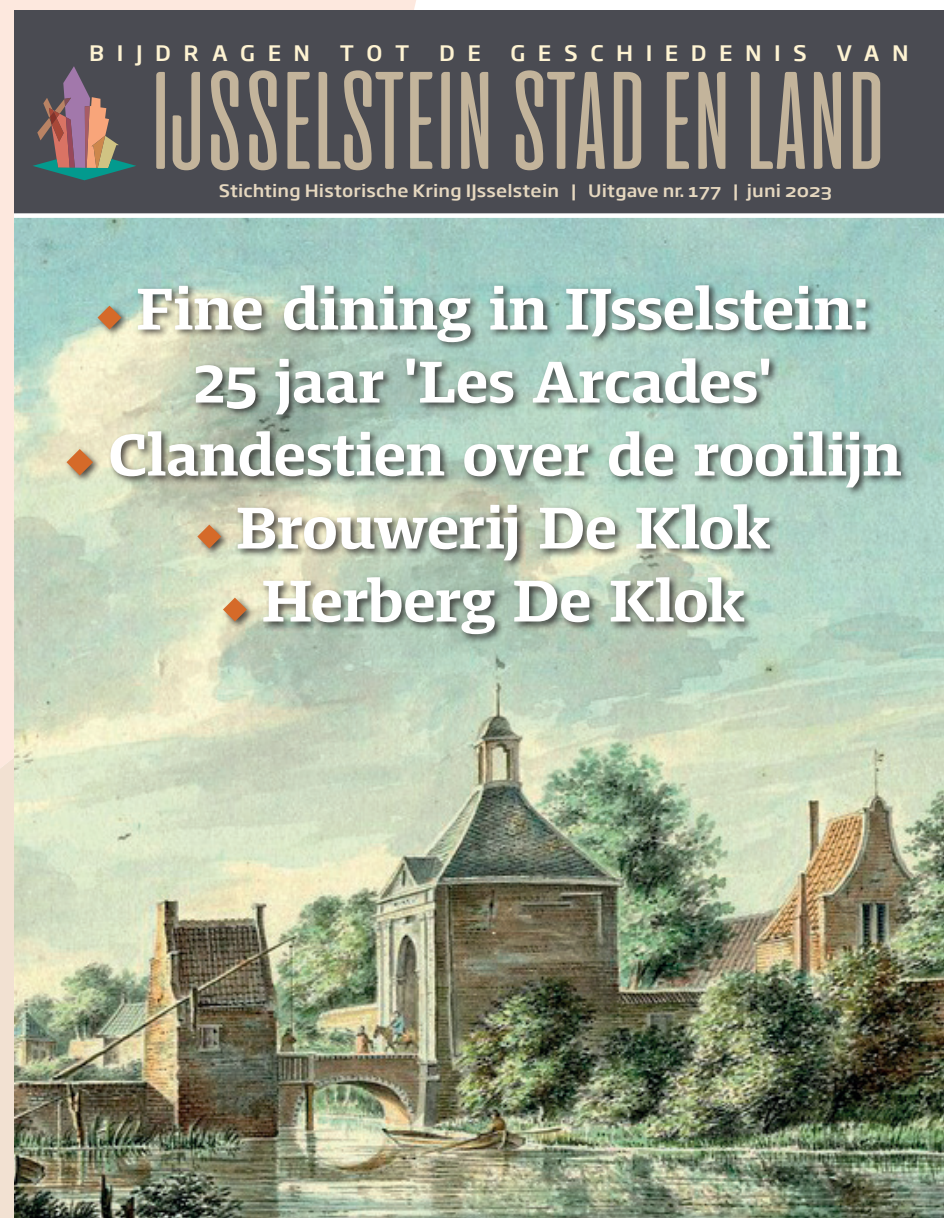
Doelstelling

De HKIJ wil onderzoek bevorderen naar de geschiedenis en cultuur van IJsselstein en omliggend land en materiële en immateriële voortbrengselen daarvan verzamelen, behouden, beheren en in de openbaarheid brengen. Daarbij zal worden samengewerkt met andere partijen die (deels) hetzelfde beogen.

Taken

De HKIJ stelt zich daartoe de volgende taken:

- Kennis vergaren**
 - Bevorderen van en bijdragen aan onderzoek van gebouwen en archeologische gebieden.
 - Het vergaren van kennis over de geschiedenis van IJsselstein.
 - Het vergaren van kennis over de (volks)cultuur van IJsselstein.
- Behoud en beheer**
 - Het signaleren van ontwikkelingen die kunnen leiden tot verlies van waardevolle overblijfselen of kennis van de IJsselsteinse geschiedenis en in actie komen bij concrete bedreigingen daarvan.
 - Op overzichtelijke wijze bewaren en beheren van geschriften en beeld- en geluidsmateriaal met betrekking tot de geschiedenis van IJsselstein.
 - Het beschrijven van voor de geschiedenis relevante objecten en gebeurtenissen in IJsselstein.
 - Het ondersteunen en meewerken aan (beleids)ontwikkelingen en initiatieven die IJsselstein (met omliggend land zoals de Lopikerwaard) in (cultuur)historisch opzicht verder op de kaart zet.
- Kennisverspreiding**
 - Het fysiek toegankelijk maken van beschikbare geschriften en beeld- en geluidsmateriaal.
 - Het beheer en onderhoud van een website, die zoveel mogelijk beschikbare informatie digitaal toegankelijk maakt en over actuele ontwikkelingen informeert.
 - Het actief verspreiden van kennis via de (digitale) media.
 - Het geven van rondleidingen in samenwerking met “Uit in IJsselstein”. Hierbij beschikken de rondleiders over een behoorlijke kennis aangaande de IJsselsteinse geschiedenis.
 - De uitgave van een tijdschrift voor donateurs en/of belangstellenden in druk- of digitale vorm.
 - Het op projectbasis organiseren van en bijdragen leveren aan evenementen (bijv. de donateursavond, najaarsexcursie en Open Monumentendag).
 - Wijkgericht werken: de HKIJ gaat de wijken in met presentaties. Hiermee bereiken we een belangrijke doelgroep.

De uitdaging

De HKIJ is in 1975 ontstaan vanuit de behoefte om het cultuurhistorisch erfgoed van IJsselstein te kwalificeren en te beschermen. Er is veel bereikt en we kunnen terugkijken op een flinke lijst van verdiensten. Veel barricaden zijn geslecht en we zijn inmiddels een gerespecteerde vrijwilligersorganisatie, die in verscheidene overlegstructuren is vertegenwoordigd. Nu staan we voor de uitdaging om de HKIJ in de veranderde maatschappelijke omgeving verder te verankeren. Dit vanuit de wetenschap dat de 'eerste generatie HKIJ-ers' aan het afnemen is. Ook het aantal donateurs vertoont een dalende lijn?

Het doel is dat we vanuit hetgeen bereikt is met elan, vanuit missie en visie zoals is vastgesteld, de toekomst verder ingaan. Kort gezegd: de HKIJ is zichtbaar participierend in de IJsselsteinse samenleving.

De aanpak

Voortzetting succesvolle bestaande activiteiten

1. Het jaarlijks organiseren van thema-avonden die aansluiten op de doelstellingen. Dat zal zoveel mogelijk in de verschillende wijken van IJsselstein plaatsvinden
2. Voorjaarsavondwandelingen in mei en juni en 'vertelvaarten' in de zomer ism Yselvaert
3. Excursie in september.
4. Bijdragen aan input mbt Open Monumentendag in september op initiatief van o.a. met 'Uit in IJsselstein'
5. Vier uitgaven van het HKIJ-tijdschrift Bijdragen tot de geschiedenis van IJsselstein - Stad en Land.
6. Het uitbreiden van de website waaraan een geïntegreerd lees- en verwijst PDF-systeem van de HKIJ-tijdschriftuitgaven wordt toegevoegd.
7. Het verder beschrijven van foto's en ander materiaal ter publicatie in onze beeldbank.
8. Verder zijn wij ook zichtbaar op de social media, via Twitter, Facebook en Instagram.
9. Het geven van adviezen en het beantwoorden van informatieverzoeken uit het onderwijsveld, zowel van leerlingen/studenten en docenten, afkomstig van basis- tot hogeschole Voorts is de participatie in het cultuur-historisch gemeentelijk beleid een belangrijk speerpunt. Dat geldt vooral adviseringen meedenken.
10. Het leggen van een krans bij het monument tijdens de jaarlijkse dodenherdenking op 4 mei.
11. De organisatie van het 'gidsengilde' in de Stadswaag

Plannen en activiteiten

1. De HKIJ heeft voor haar werkzaamheden altijd behoefte aan vrijwilligers.

Het werven van nieuwe vrijwilligers gebeurt door:

- a) het plaatsen van een oproep/vacature op onze website en die van de vrijwilligerscentrale IJsselstein;
- b) gebruik te maken van het eigen netwerk;
- c) reclame campagne via social media

2. Verdere ontsluiting archiefmateriaal RHC

In het Regionaal Historisch Centrum (RHC) Rijnstreek en Lopikerwaard in Woerden zijn de archieven te raadplegen die betrekking hebben op de geschiedenis van IJsselstein. Deze archieven zijn uniek en onvervangbaar. Sommigen zijn (nog) onvoldoende ontsloten. Belangrijk is de bekendheid van het RHC in IJsselstein te vergroten. Met de huidige stand van innovatieve digitale technieken zou dat moeten kunnen. De ambitie om te komen tot een 'HistorischOntmoetingsPunt' (HOP) is vastgelegd in een 'waagnotitie' waarbij ook het groot onderhoud en verduurzamen van het waaggebouw aan de orde is. In deze beleidsperiode zal hier nader tussen HKIJ en Gemeente geschakeld worden.

3. Samenwerking met het Museum IJsselstein

Eén van de doelstellingen van het MIJ is het verspreiden van kennis over de geschiedenis van IJsselstein middels historische voorwerpen i.p.v. artefacten. Daarom hebben de HKIJ en MIJ een gemeenschappelijk belang. Dat heeft ertoe geleid dat de HKIJ inmiddels een structurele bijdrage levert aan tentoonstellingen die verwant zijn aan de visie en doelen van de HKIJ. Een mooi voorbeeld van samenwerking is de realisatie van de verbeelde 'canon van IJsselstein' op de grote kastenwand van het museum in 2018 en de uitwerking van de buitententoonstelling 'Bezet en Vrij' in 2020 en 'Stenen een Religie' in 2021. Deze vorm van kennisverspreiding vraagt om vervolg.

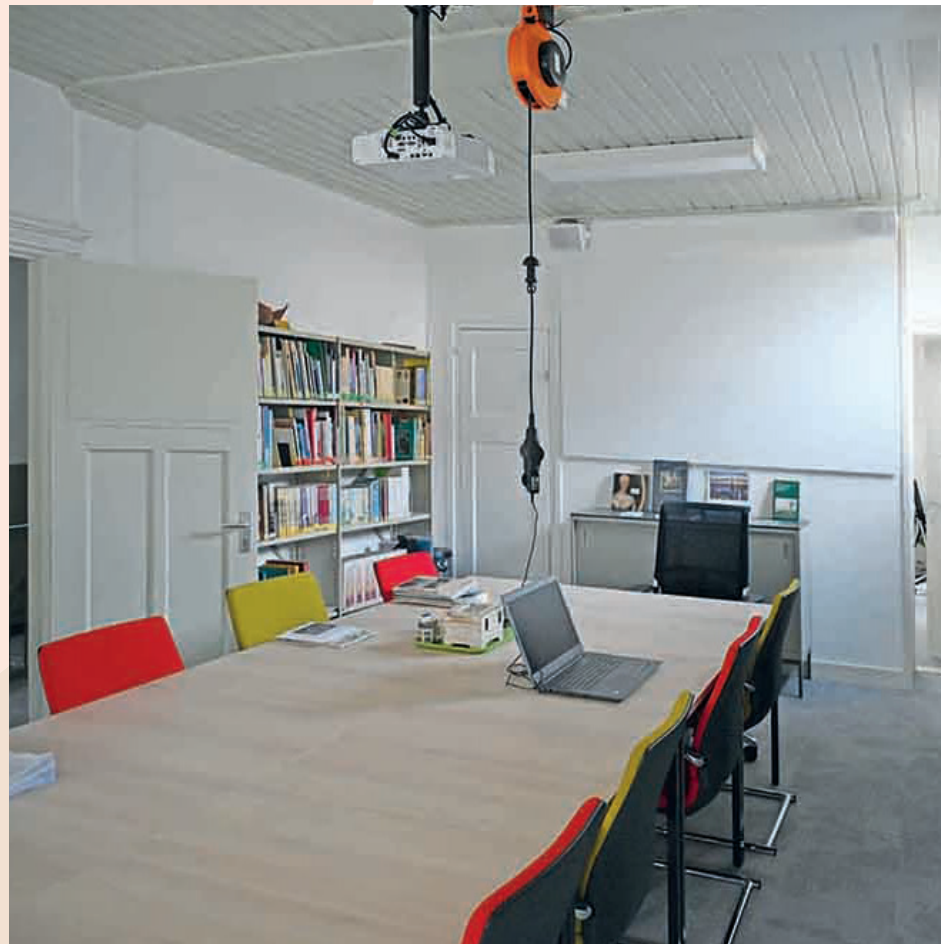
4. Aandacht voor de buitengebieden

Het gebied buiten de bebouwde kom is het buitengebied van IJsselstein en wordt omringd door een denkbeeldige 'rode contour'. In het verleden is door de (lokale) politiek de afspraak gemaakt dat buiten deze rode contouren geen woningbouw mag worden gepleegd. In het belang van het buitengebied wil de HKIJ met de Werkgroep Behoud Lopikerwaard (WBL) samenwerken om te voorkomen dat bebouwing van het buitengebied een aanslag vormt op de cultuurhistorische waarde van het IJsselsteinse landelijke gebied. Zo is in de vorige beleidsperiode een HKIJ-cultuurhistorische waardestelling van het landelijk gebied Lagedijk tot stand gekomen. Deze waardestelling is voor de HKIJ leidend bij standpuntbepaling m.b.t. woningbouwplannen 'Kromme IJsselgebied'.

5. Bijdragen aan het project 'Verbeterde binnenstad'

De gemeente IJsselstein heeft het project 'Verbeterde binnenstad' afgesloten waarvoor een continu proces van aandacht voor de binnenstad en het beschermde buitengebied in de plaats is gekomen. In dat verband zal de HKIJ in de komende beleidsperiode meer participatie 'achter de schermen' met Gemeente hebben daar waar het cultuurhistorische belangen betreft bij de opvolging van 'Verbeterde binnenstad'.

6. Voortzetten cursus 'Oud-IJsselstein'

In samenwerking met Kursusproject IJsselstein (KPIJ) zijn er vanaf najaar 2016 tot en met Voorjaar 2021, 10,5 cursus-sessies geweest van 4 avonden per cursus. Inmiddels hebben meer dan 140 personen daaraan deelgenomen. Gesteld kan worden dat er grote belangstelling hiervoor bestaat. Er zal dan ook doorgegaan worden met het aanbieden. De corona-crisis heeft tot een tijdelijk stop geleid maar in 2023 wordt de cursus weer opgestart en uitgebreid naar meerdere doelgroepen. Vorm en uitvoering kan worden aangepast aan de doelgroep.

7. Het digitaliseren van het Doeburg-archief

Na het succesvolle digitaliseringsproject van het Zenderstreeknieuws wordt de aandacht gericht om het archief 'Doesburg' dat bij het RHC opgeslagen is te digitaliseren. Dat zal in samenwerking met het RHC moeten gebeuren.

8. Waardestelling na-oorlogse wijken

Het project zoals beschreven in het vorige beleidsplan verloopt voorspoedig en zal in 2024 tot een afronding komen.

9. Stadsrondleidingen

Het initiatief om te komen tot een 'gidsengilde' zoals in het vorige plan is vastgesteld heeft een andere uitwerking gekregen als beoogd. Inmiddels maakt een vaste groep van HKIJ-vrijwilligers deel uit van het gidsenteam van 'Uit in IJsselstein'

10. Monumentenbeschrijvingen

Met de introductie van het bestuurlijke 'regiemodel' aan het begin van dit decennium is de samenwerking tussen bestuurlijke overheid en de HKIJ geïntensiveerd. Dat heeft geleid tot duidelijke resultaten daar waar het de cultuurhistorie in het publiek domein betrof. In 2018 bijvoorbeeld heeft de HKIJ een belangrijke bijdrage geleverd aan de prioritering van de gemeentelijke- en rijksmonumenten die in bezit zijn van de Gemeente. In het raadsbesluit daarover is een structurele adviesrol voor de HKIJ opgenomen.

In de nieuwe beleidsperiode zal de HKIJ het initiatief nemen om in samenwerking met Gemeente de oude stad ruim te voorzien van monumenten-beschrijvingen (borden) in beeld en tekst.

11. Nieuwe omgevingswet

Per 1 januari 2024 treedt (vermoedelijk) in Nederland de nieuwe 'omgevingswet' in werking. Deze wet vervangt en bundelt alle wetten op het gebied van de leefomgeving. Dat heeft o.a. verstrekende gevolgen op het gebied van omgaan met monumenten, bouwvergunningen en inrichten van buitengebieden. De HKIJ zal hier vanuit missie en visie op anticiperen en daarbij een actieve rol spelen.

12. ICT 3.0

De ICT-werkgroep heeft begin 2023 een ict-plan 3.0 opgesteld hetgeen beoogd dat de HKIJ een verdere stap zet in het digitale communicatie netwerk vanuit de reeds gerealiseerde basis (2.0). Dat betekent kortgezegd een doorontwikkeling van het netwerk naar de buitenwereld. Hiertoe is contact gezocht met 'Landschap Erfgoed Utrecht' die veel kennis heeft op dit gebied en als adviseur richting de HKIJ kan optreden. In de komende periode komt daarvoor veel op ons af. Bestuurlijke visie en inzet is hierbij van groot belang. Het zal een voortschrijdend proces worden dat in de komende periode nadere uitwerking krijgt. Het initiatief voorziet in een kleine commissie bestaande uit enkele ict-deskundigen die de implementatie zal verzorgen.

Bestuurlijke ontwikkeling

Op dit moment functioneert het bestuur zonder een huishoudelijk reglement. Het is wenselijk een dergelijk reglement op te stellen en dit in deze beleidsperiode te realiseren. Voorts is voor het bestuur het jaar 2032-'34 richtinggevend bij het initiatief om toe te werken naar een algehele herwaardering van onze architectonische belangrijke renaissance-kerktoren aan de oude Nicolaaskerk. Dit eerste en oudste renaissance bouwwerk boven de Alpen is van erkende Unesco-waarde en kan beschouwd worden als wereld-erfgoed. Een parel in onze landelijke en West-Europese cultuurhistorie. In 2032 is het 500 jaar geleden dat met de bouw een aanvang werd genomen. Het bestuur van de HKIJ gaat zich inspannen om daar een gedenkwaardig (historisch) moment van te maken.

Voorts is het besluit genomen om een 'Raad van Advies' in te stellen in de vorm van een commissie die geen bestuurlijke verantwoording heeft en niet mag bestaan uit leden van het HKIJ-bestuur. Inmiddels is een 'concept' reglement opgesteld ter goedkeuring van het bestuur en zal in de loop van de planperiode de RvA geïnstalleerd worden.

Huisvesting

Vanaf de oprichting heeft de HKIJ huisvesting gekregen in historische panden die door de gemeente IJsselstein ter beschikking zijn gesteld. Uiteindelijk is in 1989 de Bovenwaag toegewezen. Er is hierbij een bruikleenovereenkomst met de gemeente afgesloten. De Bovenwaag is echter weinig toegankelijk voor met mensen met een beperking, waardoor de HKIJ (te) weinig publieksbekendheid geniet. Voor de publieksfunctie als kenniscentrum zal een locatie op de begane grond, de Benedenwaag, wenselijk zijn. Hierdoor zal de HKIJ meer zichtbaar worden en kunnen belangstellenden beter bediend worden (zie de Waagnotitie)

Vrijwilligers

De HKIJ is een organisatie die draait op vrijwilligers. Zij zijn ons werkkapitaal. Zonder vrijwilligers is er geen HKIJ. In de komende periode zullen we beleid gaan formuleren waarin o.a. waardering, begeleiding van nieuwkomers uitgewerkt gaan worden. De frequent verschijnende 'nieuwsbrieven' zijn hierbij onontbeerlijk.

Financiën

De HKIJ ontvangt geen subsidies voor haar activiteiten. Haar inkomsten worden hoofdzakelijk gegenereerd door donaties van belangstellenden; onze donateurs. Daarnaast vormen advertenties in het tijdschrift een inkomstenbron en incidenteel worden er schenkingen gedaan. Het huidige inkomstenmodel is aan het veranderen. Naast het 'donatiemodel' zijn er ook andere bronnen van inkomsten zoals uit lezingen, excursies, presentaties etc. In de komende periode kan er ook gekeken worden naar fondsenwerving. Het bestuur van de HKIJ hecht er grote waarde aan dat de stichting de ANBI-status heeft en behoudt. Daarmee is voor iedereen de financiële situatie van de HKIJ direct inzichtelijk.

Historische Kring Usselstein

december 2023